

POSTANOWIENIE

Dnia 6 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Pierwszy Prezes SN Małgorzata Manowska (przewodniczący)
SSN Krzysztof Wesołowski
SSN Kamil Zaradkiewicz (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku C. I. N.
przy uczestnictwie M. A. B. N.
o podział majątku wspólnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 6 kwietnia 2022 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego w B.
z dnia 30 września 2021 r., sygn. akt II Ca [...],

1) oddała zażalenie

2) zasądza od C. I. N. na rzecz M. A. B.-N. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 30 września 2021 r. Sąd Okręgowy w B. po rozpoznaniu sprawy z wniosku C. I. N. z udziałem M. A. B. N. o podział majątku wspólnego postanowił sprawdzić wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną

i ustalić tę wartość na 39.125,86 (trzydzieści dziewięć tysięcy sto dwadzieścia pięć i 86/100) zł oraz odrzucić skargę kasacyjną.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł Wnioskodawca, zaskarżając je w całości i zarzucając naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., wnosząc o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi, który wydał zaskarżone orzeczenie. W uzasadnieniu zażalenia podniósł ponadto, iż jako Skarżący podniósł w skardze kasacyjnej m.in. zarzut nieważności postępowania przed Sądem Okręgowym.

W odpowiedzi na zażalenie Uczestniczka postępowania wniosła o oddalenie zażalenia w całości oraz o zasądzenie od Wnioskodawcy na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych prawem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519¹ § 1 k.p.c., od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie w sprawach z zakresu prawa osobowego, rzeczowego i spadkowego - przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Z kolei zgodnie z § 2 tego przepisu, skarga kasacyjna przysługuje w sprawach o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, chyba że wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych.

Z kolei zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, w sprawach tych, w razie zaskarżenia orzeczenia co do istoty sprawy, wartość przedmiotu zaskarżenia nie odpowiada wartości całego dzielonego majątku, lecz wartości konkretnego interesu (roszczenia, żądania) lub składnika majątkowego, którego dotyczy środek zaskarżenia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 stycznia 2003 r., sygn. akt III CZ 153/02; z 20 lutego 2015 r., sygn. akt V CSK 239/14; z 13 marca 2015 r., sygn. akt III CZ 13/15; z 19 czerwca 2015 r., sygn. akt IV CZ 16/15; z 6 listopada 2015 r., sygn. akt II CZ 76/15; z 13 stycznia 2017 r., sygn. akt III CZ 61/16; z 26 października 2017 r., sygn. akt II CZ 64/17; z 12 stycznia

2018 r., sygn. akt II CZ 85/17; z 28 lutego 2018 r., sygn. akt II CZ 108/17; z 30 kwietnia 2021 r., sygn. akt IV CSK 577/20, z 27 lipca 2021 r., sygn. akt I CSKP 75/21, niepublikowane). Zwykle wartość ta nie może przekraczać wartości udziału przysługującego skarżącemu uczestnikowi, chyba że podważa on zasadę podziału, objęcie lub nieobjęcie orzeczeniem poszczególnych rzeczy lub praw albo rozliczenie nakładów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 lutego 2020 r., sygn. akt V CSK 290/19 i tam cyt. orzecznictwo).

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy w B. sprawdził wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną wobec wydania przez Sąd Najwyższy postanowienie z 20 sierpnia 2021 r., sygn. akt IV CSK 625/20, którym Sąd zwrócił skargę kasacyjną Wnioskodawcy Sądowi Okręgowemu celem zweryfikowania podanej w niej wartości przedmiotu zaskarżenia z uwagi na to, iż w skardze kwestionowane jest wyłącznie odroczenie terminu płatności kwoty podanej jako wartość przedmiotu zaskarżenia.

W sprawach o prawa majątkowe powinna zawierać również oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia. Oznaczona w skardze kasacyjnej wartość umożliwia także kontrolę dopuszczalności skargi w świetle ograniczeń *ratione valoris*. Wartość ta nie może być podana dowolnie, skoro wiąże się ściśle z konkretnym postępowaniem sądowym i dochodzonym w jego toku roszczeniem. Podanie tej wartości z naruszeniem powołanych reguł nie jest wiążące (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z 21 czerwca 2012 r., sygn. akt III CZP 35/12, niepublikowaną). W sytuacji, w której wskazana w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia budzi wątpliwości, sąd drugiej instancji powinien podjąć działania zmierzające do ich wyjaśnienia (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 lutego 2021 r., sygn. akt I CSK 384/20, niepublikowane).

Sąd Najwyższy jest uprawniony do zbadania prawidłowości określenia przez stronę wartości przedmiotu zaskarzania celem wyeliminowania możliwości ingerencji w treść rozstrzygnięcia w sprawach, w których, zgodnie przepisami kodeksu postępowania kasacyjnego, ustawodawca tego nie dopuszcza (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2020 r., sygn. akt I CSK 788/18, niepublikowane). Wbrew twierdzeniu Wnioskodawcy, do weryfikacji takiej

upoważniony jest również Sąd *meriti* drugiej instancji, do którego wnosi się skargę, choćby z tego powodu, iż obowiązany jest on odrzucić skargę niedopuszczalną, a taką jest skarga nieodpowiadająca kryterium *ratione valoris* z art. 519¹ § 2 k.p.c. Natomiast weryfikacji prawidłowości dokonanej weryfikacji służy zażalenie do Sądu Najwyższego.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia, a to z uwagi na treść zarzutów skargi kasacyjnej oraz istotę interesu prawnego (majątkowego) Wnioskodawcy, wyrażającego się w utracie odsetek wskutek odroczenia terminu płatności zasądzonej należności.

Nie zasługiwał także na uwzględnienie zarzut wskazujący na pominięcie przez Sąd Okręgowy w B. podniesionego w skardze kasacyjnej zarzutu nieważności postępowania. Jakkolwiek nieważność postępowania Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym bierze pod uwagę z urzędu (art. 398⁹ oraz art. 398¹³ § 1 k.p.c.), to jednak kontroli tej podlega orzeczenie podlegające ocenie w postępowaniu kasacyjnym w razie skutecznego wniesienia skargi, tj. spełniającej wymagania i przesłanki dopuszczalności jej rozpoznania na ogólnych zasadach.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 394¹ § 1 i § 3 k.p.c., rozstrzygając o kosztach postępowania zażaleniowego na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. oraz § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800).